

освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2018 № 673. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/673-2018-п> (дата звернення: 20.03.2026).

12. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права : Пакт Орг. Об'єдн. Націй від 16.12.1966. Ратифікований Україною 19.10.1973. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042 (дата звернення: 20.03.2026).

13. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція Ради Європи від 04.11.1950. Ратифікована Україною 17.07.1997. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 20.03.2026).

14. Європейська соціальна хартія (переглянута) : Хартія Ради Європи від 03.05.1996. Ратифікована Україною 14.09.2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062 (дата звернення: 20.03.2026).

15. Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 24. Ст. 243. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17> (дата звернення: 20.03.2026).

16. Про затвердження Порядку видачі ваучерів для підтримання конкурентоспроможності деяких категорій громадян на ринку праці : постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2013 № 207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/207-2013-п> (дата звернення: 20.03.2026).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-621-1-37>

Притуленко Н. С.,

методист

Закладу дошкільної освіти № 14 міста Коростеня

Житомирської області

м. Коростень, Україна

ЦИФРОВІЗАЦІЯ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА У ПЕРІОД ВІДНОВЛЕННЯ

Повномасштабна війна в Україні суттєво вплинула на всі сфери суспільного життя, зокрема на систему освіти. Освітні установи змушені працювати в умовах постійної небезпеки, руйнування інфраструктури, вимушеної міграції населення та психологічного напруження. У цих умовах важливо забезпечити безперервність освітнього процесу,

особливо для дітей дошкільного віку, які перебувають на етапі активного розвитку та формування базових навичок.

Одним із ключових інструментів підтримки освітнього процесу в умовах війни стала цифровізація. Використання інформаційно-комунікаційних технологій дозволило педагогам підтримувати зв'язок із дітьми та батьками, організовувати дистанційні заняття та забезпечувати доступ до освітніх матеріалів незалежно від місця перебування дітей.

Цифровізація освіти стала не лише вимушеним кроком під час війни, а й важливим напрямом розвитку системи освіти у період післявоєнного відновлення. Для закладів дошкільної освіти це означає впровадження сучасних технологій, підвищення цифрової компетентності педагогів та створення нових можливостей для розвитку дітей.

Особливості функціонування дошкільної освіти під час війни

Війна створила значні труднощі для функціонування закладів дошкільної освіти. Багато закладів були пошкоджені або зруйновані, частина педагогів та вихованців стала внутрішньо переміщеними особами або виїхала за кордон. У таких умовах традиційна форма організації освітнього процесу стала неможливою або значно ускладненою.

Одним із рішень стало використання дистанційних форм навчання. Педагоги почали активно застосовувати цифрові платформи, месенджери, відеозв'язок та освітні додатки для проведення занять, консультацій із батьками та поширення навчальних матеріалів.

Для дітей дошкільного віку особливо важливим є збереження звичного ритму життя, відчуття стабільності та безпеки. Саме тому педагоги використовують цифрові інструменти не лише для навчання, а й для підтримки емоційного контакту з дітьми. Онлайн-зустрічі, інтерактивні казки, творчі завдання та відеозаняття допомагають підтримувати інтерес дітей до навчання та сприяють їхньому розвитку.

Сутність та значення цифровізації в дошкільній освіті

Цифровізація освіти передбачає інтеграцію сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у всі аспекти освітнього процесу. У закладах дошкільної освіти це проявляється у використанні цифрових ресурсів для навчання, організації взаємодії з батьками, управління освітнім процесом та підвищення професійної компетентності педагогів.

Використання цифрових технологій дозволяє значно розширити можливості освітнього процесу. Педагоги можуть використовувати мультимедійні презентації, інтерактивні ігри, відеоматеріали, онлайн-платформи та освітні додатки. Це робить навчання більш наочним, цікавим та доступним для дітей.

Крім того, цифрові технології сприяють активнішій взаємодії між педагогами та батьками. Батьки отримують можливість брати участь у освітньому процесі, отримувати рекомендації щодо розвитку дітей, знайомитися з результатами їхньої діяльності та підтримувати навчання вдома.

Водночас важливо враховувати вікові особливості дітей дошкільного віку. Використання цифрових технологій повинно бути помірним та поєднуватися з традиційними видами діяльності: грою, творчістю, руховою активністю, спілкуванням із однолітками.

Цифрові інструменти у діяльності закладів дошкільної освіти

У сучасних умовах педагоги закладів дошкільної освіти використовують широкий спектр цифрових інструментів. До них належать відеоконференції, освітні платформи, інтерактивні навчальні ресурси, мобільні додатки та соціальні мережі.

Одним із найбільш поширених способів комунікації між педагогами та батьками стали месенджери та соціальні мережі. Через них педагоги можуть надсилати навчальні матеріали, відеозаняття, рекомендації щодо розвитку дітей, а також отримувати зворотний зв'язок від батьків.

Поширеним є також використання відеоплатформ для проведення онлайн-занять. Вихователі проводять короткі інтерактивні зустрічі, під час яких діти можуть слухати казки, виконувати творчі завдання, брати участь у рухливих вправах та іграх.

Крім того, педагоги активно використовують цифрові освітні ресурси для створення дидактичних матеріалів. Це можуть бути інтерактивні презентації, відеоролики, навчальні ігри, які сприяють розвитку мислення, пам'яті, мовлення та творчих здібностей дітей.

Цифрова компетентність педагогів

Ефективна цифровізація освітнього процесу неможлива без достатнього рівня цифрової компетентності педагогів. Вихователі повинні вміти користуватися сучасними інформаційними технологіями, створювати цифровий контент, організовувати дистанційні заняття та забезпечувати безпечно використання цифрових ресурсів дітьми.

Під час війни багато педагогів змушені були швидко освоювати нові цифрові інструменти та формати роботи. Онлайн-курси, вебінари, професійні спільноти стали важливими джерелами підвищення кваліфікації та обміну досвідом.

У період післявоєнного відновлення важливо продовжувати розвиток цифрової компетентності педагогів, забезпечувати їх сучасними технічними ресурсами та створювати умови для професійного зростання.

Перспективи цифровізації дошкільної освіти у період відновлення

Після завершення війни система освіти України потребуватиме комплексного відновлення. Це стосується не лише відбудови зруйнованих освітніх закладів, а й модернізації освітнього процесу відповідно до сучасних вимог.

Цифровізація може стати одним із ключових напрямів розвитку дошкільної освіти. Використання сучасних технологій дозволить підвищити якість освітніх послуг, забезпечити доступ до освітніх ресурсів та створити нові можливості для розвитку дітей.

Важливими напрямками цифрової трансформації дошкільної освіти можуть стати створення електронних освітніх платформ, використання інтерактивних навчальних ресурсів, розвиток дистанційних форм взаємодії з батьками, а також впровадження систем електронного управління освітніми закладами.

Крім того, цифрові технології можуть сприяти інтеграції української освіти у світовий освітній простір, забезпечуючи доступ до міжнародних освітніх програм, ресурсів та професійних спільнот.

Отже, війна стала серйозним викликом для системи освіти України, однак водночас сприяла активному впровадженню цифрових технологій у освітній процес. Для закладів дошкільної освіти цифровізація стала важливим інструментом забезпечення безперервності навчання та підтримки розвитку дітей.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє організовувати дистанційні заняття, підтримувати зв'язок із батьками, створювати сучасні навчальні матеріали та підвищувати професійну компетентність педагогів.

У період післявоєнного відновлення важливо не лише відновити освітню інфраструктуру, а й продовжити цифрову трансформацію освіти. Це сприятиме створенню сучасної, ефективної та стійкої системи дошкільної освіти, здатної забезпечити якісний розвиток дітей та підготовку майбутнього покоління України.

Список використаних джерел:

1. Бацуровська І. В., Курепін В. М. Тенденції інноваційного навчання в цифрову епоху. *Розвиток інноваційної компетентності педагога в закладі освіти* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (26 жовтня 2023 р., м. Херсон) / ред. Г. С. Юзбашева. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2023. С. 10–15.

2. Близнюк Т. Цифрові інструменти для онлайн і офлайн навчання : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 64 с.

3. Борак Н. А., Маркова О. С. Підвищення якості освітньо-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі засобами ІКТ : навчально методичний посібник. Вінниця, 2015. 114 с.

4. Івашев Є. В. Цифровізація освіти – відповідь на виклики сьогодення. Цифрова компетентність як складник розвитку професійної компетентності педагогічного працівника ЗП(ПТ)О: Матеріали регіонального науково практичного семінару (6 жовтня 2021 р.). Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. С. 55–58.

5. Технології в дошкільній освіті. Методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету дошкільної освіти / укладачі: С. О. Доценко, О. У. Холтобіна. Харків, Ч 1. 2022. 152 с.